

העולם הזה: שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, תל. 03/232262/3/4. תאריך: 136 ♦ העורך הראשי: ארי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ עורך כיתוב: גורא נימני ♦ עילמי מערכת: ציון צפיר, ענת סרגוסמי ♦ עורך רפוב: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרונאי ♦ המוזל: העולם הזה ♦ בעימי ♦ הדפסה: הדפוס החדש בע"מ תל-אביב ♦ הפצה: גד בע"מ תל-אביב

קוים יני

במלאת שלושה שנים למילחמת הלבנון, לא נמצא עוד בארץ עיתונאי, כתב או פרשן התומך במילחמה. כדעבר גילו הכל שהתנגדו למילחמה זו, ומן הרגע הראשון, אני מציע שכל עיתון יפרסם השבוע את אשר כתב ביום פרוץ המילחמה, ובימים שקדמו לה. כדי להראות דוגמה אישית, אני מפרסם להלן את אחד ממאמריו, שהופיע בגיליון העולם הזה הנושא את התאריך 19.5.82 — שלושה שבועות לפני המילחמה — תחת הכותרת "המילחמה החוייבה".

הנה המאמר ב מ ל ו א ו, ללא שינוי כלשהו:

ל ולא היה מדובר במילחמה, שבה עלולים אלפים, ואולי רבבות, לאבד את חייהם, היתה "המילחמה החוייבה" של אריאל שרון הופכת בדיחה.

הרוגי המילחמה הזאת — חיילי צה"ל, לוח"מים לבנוניים ופלסטיניים, ובעיקר אזרחים חפים-מפשע בכפרים ובעיירות משני עברי הדי גבול — שומעים עליה מדיייום במהדורת החדשות, קוראים עליה בעיתונים, מעולם לא דובר כל-כך הרבה על מילחמה לפני שפרצה, מעולם לא נותחה מילחמה לפר"טיה, על כל מהלכיה, בצורה כזאת, עוד לפני שנורתה היריה הראשונה.

עיתונים כרחבי העולם, אנשים כרחוב, חיילים משני הצדדים — הכל כבר יודעים את טיבה של מילחמה זו. ישראל תפלוש ללבנון, תכבוש את כל השטח עד לביירות המיוחדת והמיני-מדינה הנוצרית במרכז הלבנון. היא תנסה לגרור אל תוך המילחמה את סוריה וירדן, כדי להנחית גם עליהם מכה מוחצת. היא תגרש את כוחות אש"ף ואת מאות אלפי הפלסטינים מלבנון אל תוך סוריה. היא תמסור את כל לבנון לידי ההנהגה המינית הנוצרית, כדי להפוך את לבנון כולה למדינה נוצרית, מאוחדת, בחסות ישראל. כדי לאפשר מילחמה כזאת ררוש תיאום בין שלושה גורמים:

- ממסלתי-ישראלי, הצריכה להתיר את הרצח עה של אריק ולאפשר לו לבצע את זממו.
  - ממשלת ארצות-הברית, הצריכה לתת לכך את האור הירוק.
  - ההנהגה הנוצרית בלבנון, הצריכה לשתף פעולה במילחמה, ובעיקר אחריה.
- מזה כמה חודשים מנסה אריאל שרון לכפות את רצונו על כל שלושת הגורמים האלה. הוא עושה זאת בשיטתו הגדולה: הוא יוצר שוב ושוב משבר, מביא את המדינה לעבריי-פפחת של מילחמה, יוצר פסיכוזה מילחמתית, ומקווה שברגע האחרון יקבל אישור, השבוע עשה זאת שוב — ושוב נדחתה המילחמה.

האישור לא בא. שיטה זו אפשרית מפני שלרשות אריאל שרון עומד מכשיר שלא עמד לרשות קודמיו: צבא המסוגל להלום מבלי להזדקק לגיוס משמעותי של המילואים.

בתקופות קודמות, כאשר ראש-הממשלה ו/או שר-הביטחון רצה לפתוח במילחמה, היה צורך בגיוס נרחב. הרבר היה מדליק נורות אדומות כרחבי העולם. ישראל עצמה לא יכלה להחזיק

ובעיקר: ושינגטון עסוקה בתריסר בעיות אחרות. אין לה היכולת לגבש מדיניות כלשהי במרחב, ואין היא רוצה שיעמיסו על רונלד רגן המיסכן בעייה חדשה.

כל זה יכול להשתנות, ובמיקרה זה יש לצפות להתחלת המילחמה. אך כרגע עדיין מחזיק הווסו האמריקאי מעמד, וגמנעת המילחמה.

הפלאנומה: אב מול בן

ליל ותף בעייתי עוד יותר הוא הכוח הנוצרי הלבנוני, שלו נועד תפקיד של משתף פעולה במילחמה ויורש עתידי של השטח. במרכז לבנון קיימת עתה מדינה-דו-טא, הכר ללל כ-18% משטח המדינה וכמיליון תושבים. חולש בה בירברול פיאר ג'מייל הזקן, מייסד אל-ח'טאב (הפלאנומה), כפי שקרא להם בלועזית, על שם המפלגה הפאשיסטית של פראנקו בספרד. ג'מייל חיטל את כל יריביו הנוצריים. הוא קורא עכשיו לכוחותיו "הכוחות הלבנוניים" ולמדינות שלו "לבנון החופשית".

הצרה היא מבחינת שרון ושות', כי קיימת במישפחה ג'מייל מחלוקת עמוקה לגבי שיתוף-הפעולה עם ישראל, שיש לה צד רעיוני וצד מעשי.

מבחינה רעיונית יש הבדל גדול בין ג'מייל הזקן ובין בנו-ירשו, בשיר ג'מייל, שהוא מפקד הכוחות הצבאיים. הזקן היה ונשאר פאשיסט. ב-1936 ביקר בגרמניה ובאליה, והושפע שם עמוקות מתר"תם של הדיקטטורים האנטי-שמיים. הרבר לא הפריע לו להסתייע בישראל בחימוש, אך הוא נרתע עדיין ממילחמה משותפת.

בשיר הצעיר, לעומת זאת, הוא פרו-ישראלי. קציניו גם הם בעלי אוריינטציה ישראלית. הכתב האמריקאי רוברט פרידמן, אשר ביקר אצל הכור חות הנוצריים, דיווח כי כמה מן הקצינים שם ביקשו ממנו לשלוח להם ספרים על ישראל והציונות.

המחלוקת היא גם מעשית. ג'מייל הזקן שייך לשיכבה של פיארולים כלכליים, שיש להם עסקים נרחבים כרחבי העולם הערבי. הוא יודע ששיתוף-פעולה גלוי עם ישראל במילחמתה יכניס את המדינה הנוצרית לגטו, לצד ישראל. הגשרים אל העולם הערבי ייהרסו.

י וזא היה מדובר במילחמה, שבה עלולים אלפים, ואולי רבבות. לאבד את חייהם. היתה "המילחמה החוייבה" של אריאל שרון הופכת בדיחה.

הרוגי המילחמה הזאת — חיילי צה"ל, לוחמים לבנוניים ופלסטיניים, ובעיקר אזרחים חפים-מפשע בכפרים ובעיירות משני עברי הגבול — שומעים עליה מדיייום במהדורת החדשות, קוראים עליה בעיתונים, מעולם לא דובר כל-כך הרבה על מילחמה

בירגע למשבר עולמי ראשון-במעלה. יתכן אולטימטום אטומי סובייטי, כמו ב-1956. תיתכן התערבות מהירה של מועצת-הביטחון. רק המיסד ריה הפוליטית והצבאית של ארצות-הברית, וכוח הווסו שלה במועצת-הביטחון, יכולים לעצור תהליך כזה.

● מילחמה כממדים נרחבים מחייבת חידוש של מלאי החלפים — אם לא במהלך הקרבות, הרי מייד לאחר מכן. אמבארגו אמריקאי עלול להיות קטלני במצב כזה.

● יחסי ישראל-אמריקה הם עניין חיוני, ושום פעולה אינה כראית אם יש בה הסתכנות בקרע רציני עם ארצות-הברית.

● יתכן ששיקולים אלה לא היו מכריעים, אילו היה אריאל שרון עצמו ארון למעשיו. אך האיש הצריך להחליט על מילחמה הוא מנחם בגין — אדם יותר זהיר מאשר שרון.

● נראה כי עד כה סירבה ארצות-הברית לתת אור ירוק לתוכניתו של שרון, ושינגטון מתנגדת למילחמה זו מכמה סיבות, ביניהן: ● החשש שמלא תביא המילחמה להתלקחות כללית במרחב ותפתח בתהליך-שרשרת שיגרסם לעירער הציבות ככל המדינות הפרוא-מרי קאיות המתגוננות, ובראשן סודייה.

● החשש שמא תביא בריית-המועצות בצורה תקיפה, כדי להסיח את דעת העולם מבעייתיה בפולין ובאפגניסטאן.

● החשש שמא יתלכד העולם הערבי יותר מן המצופה. למשל: עיראק, העיפה ממילחמה הסרת-התחלת באיראן, עשויה לראות במילחמה כזאת תירוץ מצויין כדי לסיים את המילחמה ההיא, כטענה שיש לרכז את כל הכוחות הערביים נגד האוייב הציוני.

מקימה מדינה נוצרית בלבנון. מחסתל בהורמנות זו את כוחות סוריה ואולי גם ירדן, משמידה את אש"ף או משליטה אותו בעמאן. פשוט.

בגין הוא מכונר ומנוסה יותר, והוא יודע שאף אחר מן המהלכים האלה אינו פשוט. משהו יכול להתקלקל בדרך. קל לפתוח ב"מילחמה, אך לא תמיד קל לסיים אותה. במילחמה אי-אפשר לדעת מראש כמה אנשים ייהרגו, ושיעור גדול יותר של אכירות עלול לשנות כך רגע את דעת-הקהל בישראל. עלולה נזחות מכה מוחצת על היישובים בצפון. בריית-המועצות עלולה להתערב ולגרסם להסתככות בינלאומית שאליה ייגררו גם בעיות הגדה המערבית ורצוי עתי-עזה.

בגין יודע שבניגוד לכל המילחמות הקודמות, אין בארץ קונסנזוס לגבי מילחמה זו. לא רק מהנהגה-שלום יתנגד לה, אלא גם המערך עלול לנצל כל תקלה או כישלון, כדי להוריד את בגין לשאול-תחתית.

יתכן שעומד לנגד עיניו של בגין גם חישוב נוסף: אם תיכשל המילחמה, יהיה זה כישלוננו של בגין. ואין הוא תסתיים בהצלחה, תהיה זאת הצלחתו של שרון.

במיקרה כזה, אי-אפשר יהיה לעצור את שרון. התלהבות ההמונים תסלק את כל יריביו של שרון, גם בצמרת תנועת-החירות, ותהפוך אותו יורש-העציר. עוד לפני שבגין יהיה מוכן לכך, עלול שרון לתפוס את מקומו.

בגין אינו רוצה בשרון כבירשו. אין הוא סומך עליו, ואין הוא בוטח בו. לא זה כלבד שרון אינו שייך למישפחה הלוחמת, ועלול מחר לזכות בדרך הפוכה, אלא שבגין גם אינו סומך עליו בעניינים אחרים. ה"בריה" של בגין בשעתו, שאריאל שרון עלול להקיף את מישרר ראשד הממשלה בשאנקים ולחולל הפיכה צבאית, לא היתה בריחה כלל וכלל.

בגין רוצה להמליך תחתיו את אחד מנאמניו — אם לא את יעקב מרידור, שירד מן הפרק, הרי אז את יצחק שמיר. הוא פוחד מפני שרון.

להתיש את בגין

ל הגורמים האלה ביחד יוצרים מערכת בלמים, שלא איפשרו עד כה לאריאל שרון לפתוח במיבצע. הוא נאלץ לספק בפעולות ספוראדיות קטנות, שהוא מתנגד להן. לא פעם אמר בעבר שמוטב שלא לעשות כלום, מאשר לעסוק בפעולות כאלה.

אבל הוא לא נואש. הוא מעלה את תביעתו שוב ושוב, מתוך תיקווה שיצליח להתיש את המתנגדים ולגרור אחרייו את בגין, ברגע של זעם, חולשה או מחלה.

בינתיים הוא מתמם את האווירה ועוסק בשטיפת-תמוח שיטתית. הוא מנצל כל תקרית ועזירה — הנחת מיטען שלא התפוצץ, תפיסת חוליה כושלת בגבול אחר, מעשה-טרור בחו"ל שאין לו קשר מוכח עם אש"ף — כדי לפברק בארץ אווירה של היסטריה תחת הסיסמה "המחב"ל לים הפרו את הפסקת-האש".

שרון מקווה, כמובן, שאחד מאירגוני אש"ף יבצע כסופו של דבר פעולה רצינית כלשהי, שתאפשר לו לשכנע את בגין והאמריקאים כי "מוכרחים להגיב". לשם כך בוצעה בשבוע שעבר תקיפת היליה-אוויר בלבנון, אף ללא תירור רציני כלשהו. תיקווה היתה שכוחות אש"ף יגיבו תגובה מאסיבית. ובכך ייווצר "מצב-המילחמה" המיוחל.

אנשי-אש"ף לא נפלו בפת. הם הסתפקו בתגובה מינימלית של ירי קטיושות ומרגמות, בעל סיכוי-פגיעה מיזערי. במיקרה או שלא-במיקרה לא נפגע איש, והאמריקאים לא התירו את הרצועה.

בינתיים הדוויחו בגין ושרון משהו מן המצב. לא זה כלבד שהחזיקו את אש"ף כמתח מתמיד, אלא שגם הכריחו את האמריקאים לזרוק להם כמה פיזורים, בכחינת "דמי לאיתקוף".

בין השאר: ● הוזמן מנחם בגין סודיסוף לפגישה עם רונלד רגן בחודש הבא, והוזמן שרון ברוי-ככוד לכיכור בושינגטון עוד קודם לכן.

● הודיע רגן על כוונתו לחדש את "מיזכר ההבנה האסטראטגי" האומלל, שהושג על-ידי שרון בתקופה הראשונה של כהונתו כשר-הביט" חון. אחרי ההילולה הגדולה מת המיזכר מוות אומלל, כאשר סופחה רמת-הגולן בלי תיאום עם האמריקאים. עתה הוא קם לתחייה, לפחות להלי-כה, כדי להרגיע את שרון.

